

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky: **L.**, bytom **S.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu so sídlom v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, **o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. X. z 10. novembra 2008**, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 19. februára 2009, č.k. 37Sd/105/2008-30, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 37Sd/105/2008-30 z 19. februára 2009 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie odporkyne č. X. z 10. novembra 2008, ktorým bola navrhovateľke podľa § 263 ods. 1) písm. a) a b) zákona č. 461/2003 Z.z.

o sociálnom poistení uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený sirotsky dôchodok v celkovej sume 13.643 Sk v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia pripojeným peňažným poukazom.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľka podľa § 227 ods. 2 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení si svoju oznamovaciu povinnosť k 20. septembru 2005 splnila dňa 6. októbra 2005, kedy oznámila, že prerušila štúdium na V. v B. a doručila aj na základe výzvy odporkyne rozhodnutie Vzdelávacej a študijnej komisie z 20. septembra 2009, pričom v ust. § 227 ods. 2 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení platnom ku dňu vzniku povinnosti nebola určená zákonná lehota na splnenie si povinnosti oznámiť skutočnosti rozhodujúce pre zmenu alebo trvanie nároku na dávku sociálneho poistenia. Podľa súdu odporkyňa bez akéhokoľvek doplnenia podkladov, alebo zistenia doplňujúcich rozhodujúcich skutočností a uložila navrhovateľke povinnosť vrátiť 13.643,- Sk, hoci predtým takéto rozhodnutie zmenila v časti uloženie povinnosti na sumu 1.949,- Sk a rozhodnutie odôvodnila len citáciou ust. § 236 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení platného v čase vzniku preplatku, pričom okolnosti, ktorými odôvodnila napadnuté rozhodnutie sa oproti pôvodnému konaniu vo veci 34Sd/6/2007 nezmenili, hoci v tomto konaní súd vyslovil právny názor, že odporkyňa neunesla dôkazné bremeno, ktoré by preukázalo, že navrhovateľka vedela, alebo musela z okolností predpokladať, že sa jej dávka sirotského dôchodku vyplatila neprávom a odporkyňa sa proti tomuto rozsudku v konaní neodvolala a teda vyslovený právny názor súdu je pre odporkyňu podľa § 250j ods. 6 O.s.p. záväzný, pričom nové dôkazy ani skutočnosti neobsahovalo ani napadnuté rozhodnutie a pokiaľ ide o porušenie povinnosti podľa § 236 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, tak odporkyňa neunesla dôkazné bremeno, že by navrhovateľka porušila povinnosť uloženú zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, nakoľko poučenie, ktoré tvorilo súčasť žiadosti ako príloha, nebolo podpísané navrhovateľkou a opatrené ani dátumom, pričom podľa súdu iba nesplnenie zákonom uložených povinností možno považovať za dôvod na vrátenie preplatku podľa § 236 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie. Uviedla, že s vysloveným právnym názorom krajského súdu nesúhlasí, nakoľko odporkyňa v prílohe k žiadosti stanovila lehotu, v ktorej bola navrhovateľka povinná oznámiť zmenu rozhodujúcich skutočností, pre trvanie alebo zmenu výplaty dávky sociálneho poistenia a iný výklad než ten, ktorý urobila odporkyňa, by bol v rozpore s účelom zákona, ktorého cieľom bolo zabrániť neoprávneným výplatám dávok. Nakoľko oznámenie navrhovateľky zo 6. októbra 2005 bolo nejasné, odporkyňa listom z 15. februára 2006 vyzvala na doplnenie jej podania a v súlade s ust. § 116 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení odňala od mája 2006 navrhovateľke sirotsky dôchodok. Podľa názoru odporkyne si navrhovateľka musela byť vedomá, vzhľadom na jej vzdelanie, jej vedomosti a podklady, ktoré mala v danej veci k dispozícii, že dňom 20. septembra 2009 už nie je nezaopatreným dieťaťom a sirotsky dôchodok jej nepatrí. Žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť a potvrdiť rozhodnutie odporkyne z 10. novembra 2008.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporkyne vyjadrila tak, že si svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ust. § 227 ods. 2 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení voči odporkyni splnila, pričom na splnenie tejto povinnosti odporkyňou vyzvaná nebola. Podľa navrhovateľky okolnosti, že odporkyňa aj napriek jej oznámeniu, že prerušila štúdium, u nej boli spôsobilé vyvolať presvedčenie, že sirotsky dôchodok jej aj naďalej patrí a toto vplynulo aj z rozsudku krajského súdu v konaní 34Sd/6/2007 z 8. októbra 2008. Navrhovateľka si teda splnila svoju povinnosť, a to aj napriek tomu, že jej nebola doručená žiadna výzva odporkyne, pričom zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom čase neustanovoval osemdňovú lehotu na oznámenie rozhodných skutočností na pokračovanie vo výplate dávky. Aj napriek tomuto oznámeniu navrhovateľky zo 6. októbra 2005 odporkyňa pokračovala v jej výplate, hoci jej vyplácanie mohla včas zastaviť, čím vzbudila u navrhovateľky presvedčenie, že jej dávka aj naďalej patrí. Žiadala rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal

bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Úlohou krajského súdu bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti preskúmať, či navrhovateľke vznikla povinnosť na vrátenie preplatku na sirotskom dôchodku podľa § 236 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Z napadnutého rozhodnutia odporkyne odvolací súd zistil, že táto sa neriadila ust. § 250j ods. 6 O.s.p. a nerešpektovala vyslovený právny názor v rozhodnutí č. 34Sd/6/2007 z 8. októbra 2008, ktorý je pre odporkyňu vzhľadom k tomu, že sa proti tomuto rozhodnutiu neodvolala, právne záväzný a bez ďalšieho doplnenia dokazovania opätovne rozhodla tak, že zaviazala navrhovateľku vrátiť preplatok na sirotskom dôchodku za obdobie od 10. októbra 2005 do 9. mája 2006 vo výške 13.643,- Sk, hoci už dňa 20. októbra 2005 mala od navrhovateľky oznámenie, ktoré zakladali dôvody, na zastavenie výplaty sirotského dôchodku, ktorý však navrhovateľke napriek tejto informácii aj naďalej vyplácala.

Na základe toho potom odvolací súd po oboznámení sa s predloženým kompletným spisovým materiálom krajského súdu zistil, že odporkyňa žiadnymi dôkazmi nespochybnila vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko nepreukázala, že by navrhovateľka mohla z okolností predpokladať, že jej sirotský dôchodok nepatrí aj po 6. októbri 2005, keďže odporkyňa naďalej pokračovala v jeho výplate až do 9. mája 2006, teda sedem mesiacov po oznámení navrhovateľky, že prerušila štúdium na vysokej škole. Nebolo vecou navrhovateľky zisťovať si v právnych predpisoch, či mala alebo nemala nárok na výplatu dávky sociálneho poistenia aj po oznámení skutočnosti, že prerušila štúdium na vysokej škole. Bolo povinnosťou odporkyne, aby bezodkladne po zistení rozhodujúcich skutočností, teda už 6. októbra 2005, pristúpil k zastaveniu výplaty dávky sociálneho poistenia, inak skutočne mohla u navrhovateľky vzbudiť presvedčenie, že jej dávka aj naďalej patrí.

Pokiaľ ide o porušenie povinnosti navrhovateľkou podľa ust. § 236 ods. 1. písm a) a za použitia § 227 ods. 2 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, tak táto otázka bola už rozhodnutá v konaní č. 34Sd/6/2007 rozhodnutím z. 8. októbra 2008 a aj odvolací súd sa stotožnil s názorom vysloveným krajským súdom, že právoplatné rozhodnutie súdu v danej veci je v ďalšom pre správny orgán – odporkyňu podľa § 250j ods. 6 O.s.p. právne záväzné a v ďalšom je povinná tento názor rešpektovať.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní úspešnej navrhovateľke ako aj odporkyni nepriznal (§ 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľke z dôvodu, že jej žiadne nevznikli a ani ich náhradu neuplatňovala a odporkyni z dôvodu, že jej zo zákona nepatria.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková